Pirkanmaan hyvinvointialue 1.12.2025

Kriteerit skopioiden hankintaan

1. **Gastroskopia**

Tutkimuksen tekijänä on oltava erikoislääkäri. Tutkimus tehdään asianmukaisilla välineillä, jotka on välinehuollettu nykyisten ohjeiden mukaisesti palveluntuottajan tiloissa ja välineillä. Ennen tutkimusta annetaan tarvittaessa esilääke ja nielupuudute. Palveluntuottajalla on oltava mahdollisuus tyrehdyttää mahdollinen verenvuoto esimerkiksi klipsejä käyttäen.

Tutkimukseen sisältyy ruokatorven, mahalaukun ja pohjukaissuolen tutkiminen sekä tarvittavat koepalat. Koepaloja ei oteta nuorehkoilla henkilöillä, jos helikobakteeri on jossain vaiheessa luotettavasti tutkittu ja luotettava keliakiatesti on otettu vuoden sisällä ja se on negatiivinen. Palvelun tuottaja ilmoittaa koepalavastaukset potilaalle ja vastaa mahdollisista lähetteistä jatkotoimenpiteisiin tai seurantaan. Palvelun tuottaja myös ohjeistaa potilaan tutkimuksen jälkeen.

Potilas varaa ajan palveluntuottajalle. Palveluntuottaja vastaa potilaan ohjeistuksesta ennen tutkimusta. Palveluntuottaja myös ohjeistaa mahdolliset lääkityksen muutokset ja tauotukset ennen tutkimusta.

2. **Kolonoskopia**

Tutkimuksen tekijänä on oltava erikoislääkäri. Tutkimus tehdään asianmukaisilla välineillä, jotka on välinehuollettu nykyisten ohjeiden mukaisesti palveluntuottajan tiloissa ja välineillä. Tutkimuksessa on oltava mahdollisuus suun kautta annettavaan esilääkitykseen, joka kuuluu tutkimuksen hintaan. Palvelun tuottajalla on oltava valmius tehdä polypektomioita ja ainakin kohtuullisen kokoiset polyypit (alle 2 cm) olisi pystyttävä poistamaan ohjeistusten mukaisesti joko kylmä- tai kuumaslingauksella ja saamaan kokonaisina patologille tutkittavaksi. Palveluntuottajalla on oltava mahdollisuus tyrehdyttää mahdollinen vuoto klipseillä tai muulla vastaavalla menetelmällä.

Tutkimukseen kuuluu koko paksusuolen tutkiminen ainakin yli 90 % tapauksista. Ohjeistusten mukaisesti tarvittaessa terminaalisessa ileumissa käynti ja tarpeelliset koepalat ainakin ripulioireisilla ja koliittiepäilyissä. Kaikista tutkimuksista ei tarvitse ottaa rutiininomaisia koepaloja. Palveluntuottaja ilmoittaa mahdollisten koepalojen vastauksen potilaalle ja huolehtii lähetteistä jatkotoimenpiteisiin tai seurantaan Pirkanmaan hyvinvointialueen nykyisten ohjeistusten mukaisesti. Palvelun tuottaja myös ohjeistaa potilaan tutkimuksen jälkeen.

Potilas varaa itse ajan palveluntuottajalle, joka vastaa potilaan ohjeistamisesta etukäteen. Mahdolliset lääketauotukset ohjeistetaan myös palveluntuottajalta tämänhetkisten yleisesti käytössä olevien ohjeiden mukaisesti.